

Стан Редакције и Админ.
Космајска ул. бр. 22.

Згласа се дају у Админ.
Цена утврђена.

Рапортира се писма не при-
јаву. — Рукописе се не
не враћају.

Писма, рукописе, новац и
и остало што се односи
за лист, слати власништву
листа.

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Адреса за телеграме:

„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Претплата за Србију
на пошти:

на годину . . . дин. 12.-

шест месеци . . . 6.-

три месеца . . . 3.-

један месец . . . 1.-

претплата за иностранство
на пошти:

на годину . . . дин. 30.-

шест месеци . . . 15.-

три месеца . . . 7.50

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Христос Вајску

Нашим читаоцима и пријатељима и право
славне и католичке вере, најсрдачније чести
тамо светли празник Христовог Вајску!

Гле новог Галилеја

Христос Вајску!
Вајстину Вајску!

Тим се поздравом данас
поздрављају смиренi Хриш-
тани у свих пет делова света
Тим узвищеним поздравом по-
здрављају се данас милиони
стежући један другоме топло
руку и честитају велики
празник Христовог Вајску.
После мучења и гађања,
после мученичке смрти на кре-
сту Христос је вајску и издигао се на небо и сео са
леве стране свога Господа
Оца.

Христос Вајску
Вајстину Вајску!

Кружи данас дуж земљи-
ног шара и њиме се поздрављају
и богати и сиромаси и
гладни и сити и здрави и бо-
лесни. Њаме се данас поз-
дављају и убоги просјаци и
крунисани владари.

Христос Вајску
Вајстину Вајску!

Струји данас целим светом
и буди у нама слатке осе-
ћаје слатке наде.

После сградања Христос је
умро да Вајсне и да се
попне у небесне висине.

За нас, Србе, значајан је
данашњи велики празник. И
ми страдасмо као Исус Му-
ченки, и нас су вековима му-
чили, вековима кињили, веко-
вима смо носили свој крст,
који нас непријатељ хтеде
да разапне.

И као што је Христос умро
да би Вајску мисмо изгу-
били своју слободу своју не-
 зависност, да је после пет
векова робовија опет повра-
тимо и да је истакнемо на ви-
сину.

Пет векова робовија, пет
векова самтаих трзаја, пет
векова очајавања у тузи и
плачу.

И доје дан Вајсне и
Српски народ предвођен сво-
јим храбрим синовима збаци
са себе јаран Турака и засну
нов независан живот.

Али ово Вајсне не би
потпуно. Требало је да праће
још доста времена, требало
је да се прође кроз наз иску-
шења, требало је прећи
силне препреће. И Српски на-
род као некада Галилеј стре-
љиво је спојио недаљу живо-
ту, и клецајуши под ударцима
судбине носио је Крст стра-
дања даље.

И најђоше нови дани, дани
који су предсказивали нову
срећу, нову благодет: под
снажним ударцима српске дес-
нице заљује се и по други
горди Стамбол и српски
кељену сло-
бодне кра-
је, пуш-
Праз-

Дарданелска утврђења

Христос Вајску
Вајстину Вајску!

И теби Србине на дому и
теби војниче што са пушком
у руци стојиш у рову и че-
каш тренутак, па да или по-
гинеш или победиш.

Христос Вајску
Вајстину Вајску!

И теби брате још неосло-
бођени, што цвилиш у роп-
ству. Знај да није далеко онај
дан када ће твоја равна паља,
твоје цветне ливаде, твоје
плодне њиве поћићи Српски
витез, заврштати бесни јдра-
ли, загрети топови, сенути
шотра ножа.

Христос Вајску
Вајстину Вајску!

Српски народ где год те
има и знај, да се српски на-
род био у једну непробојну
фалангу и пошао да ти на вр-
ховима својих убојничких ножа
дарује слободу, као што ју је
даровао и Косовском Робу.

А када из ове неравне бор-
бе изиђе као победилац сви
је узвикнути: Гле, новог Га-
лилеја.

Христос Вајску
Вајстину Вајску!

Епиграм

Стари Франа мач обара
После стида и шамара!
— Не, ја нисам рата хтео!
Муџа тужно и проклиње!
— Вильем ми га наметнуо!
Проклето му име било,
Бог и вера нисам хтео
Јер га не бих — па ни смео!

Бонио

Француски учитељи

Према статистичким подат-
цима у Француској има око
25.000 учитеља. Од овога бро-
ја 13.000 хиљада је оташ-
ла војну дужност, и до сада
је 600 погинуло, 110 заро-
ђено, а 2000 је рањено.

Смо неколико речи из исто-
рије постанка Дарданелских
утврђења. Данас да прогово-
римо неколико речи о самим
утврђењима, којима је Дарда-
нелски мореуз начињан и која
у Савезничкој акцији према
Цариграду играју тако велику
улогу.

Сам Дарданелски Мореуз
дугачак је некаквих 75 км, а
ширину варира између 1500
до 7000 метара. Но и поред
овако велике ширине Мореуз
није плован по целој својој
укупно већ само дуж западне
обале, и то само за 200 до
300 метара ширине. Остале
део ширине плићак је.

У својој предњој половини
Мореуз је начињан батери-
јама и редутима за пешадију.
Но, готово сва ова утврђења
старе су конструкције. Бате-
рије су већином са зиданим
унутрашњим ногом, а то-
повске табле су од камених
плоча. Пешачка утвр-
ђења су тако исто зем-
љани редути са нешто ма-
ло зиданих заклоњених простора.

Топови су тешки калибра
старијег модела. Само Дарда-
нелски батерија има бразометну
артиљерију. Ово се правда
тиме, што су Турци раније
увек стрепели од акције пре-
ма Цариграду са црноморске
стране, те су Босфор утвр-
ђивали модернијим батеријама
и наоружали их савременом
артиљеријом.

Дарданелске батерије су
гушће груписане на улазу и
у средини дарданелског тес-
ница. Поред тешких батерија
постоје у Мореузу и лаке ба-
терије, које служе за брисање
мртвих тренских углова око
батерија, као и за обасијање
брдова шрапнелском ватром
у близини борби и за одби-
јање јуришних колона. Тако

шталеским утврђењима за-
штиту батерија и одбајање
непријатељског искрцања.

Пре савезничке акције у
Дарданелима, батерије су биле
по ниже означеном прегледу.
Међутим, од како је Савез-
ничка флота почела да грози
Дарданелама, Немци, који ру-
ководе одбраном, и извршили
неке измене како у погледу
врсти батерија, тако и у њи-
ховом наоружању. Ово је у-
толико вероватније, што се
говори да су Турци и са Је-
дреном повукли извештани број-
тешке артиљерије.

А. На европској страни

Ертогрул (историјско тур-
ско име). Пешадијско утвр-
ђење на доминирајућем вису
спољњег дарданелског отво-
ра. Снабдевено је са 2 ду-
гачка топа калибра 28 см. (рекогносцирајућа оруђа).

Сед и баҳр (значи „зат-
вор мора“) Батерија на самом
улазу у Дарданеле. Има: 5
кратких топова калибра 28
см. и један кратак топ калибра
21 см.

Намазије („место где се
сејања“). Највећа батерија на
европској страни. Има 2 крат-
ких топа калибра 26 см.; 9
кратких топова калибра 24
см.; 3 кратка топа калибра 22
см. и 2 дугачка топа калибра
20 см.

Меџидије („Меџидово“). Стара
батерија. Има: 4 дугачка
топа калибра 24 см. и 2 крат-
ка топа калибра 28 см. (рекогносцирајућа оруђа).

Деирмен бурну („воденачки“). Стара
батерија са 6 крат-
ких топова калибра 24 см., и
1 кратак топ калибра 21 см.

Конџа сују („коџина во-
ђа“). Стара затворена вода
(извал Меџидије). Има: 2 крат-
ких топова калибра 21 см. и 2
кратка топа калибра 15 см.

Хамидије (Хамидово). Стара
батерија са: 2 дугачка топа
калибра 35.5 см.

Палас (грчки назив). Стара
батерија са: 2 дугачка топа
калибра 35.5 см.

ка топа калибра 15 см. и 2
мерзера калибра 21 см.

Бовали је затворена бате-
рија са: 2 кратка калибра 15
сантиметра.

Чам бурну („Боров рт“).
Мала батерија са: 2 кратка
топа калибра 15 см.

Појрас (грчки: „Северац“).
Батерија са 2 кратка топа
калибра 15 см.

Лодос (грчки: „Кошава“).
Батерија са: 2 кратка топа
калибра 15 см.

Б. На азијској страни.

Орханије („Султана Орхана“)
је 1895 године поправ-
љена батерија, на спољњем
улазу у Дарданеле; има: 2 ду-
гачка топа калибра 24 см.

Кум-кале („Тврђава на пе-
ску“), такође се налази на у-
лазу у Дарданеле и има 3
кратка топа калибра 28 см.;
2 кратка топа калибра 26 см.
2 кратка топа калибра 24 см.
1 кратак топ калибра 21 см. и
2 кратка топа калибра 15
сантиметра.

Хамидије са: 2 дугачка топа
калибра 35.5 см. и 7 ду-
гачких топова калибра 24 см.

Кале Султаније (зове се још
и Чименлик) је новија затво-
рена батерија код варошице
Чанак-кале са 1 дугачким то-
пом калибра 35.5 см. 1 крат-
ким топом од 24 см. 1 крат-
ким топом калибра 21 см. и
4 кратка топа калибра 15 см.

Мал тепе („Имање на врху“)
са: 2 кратка топа калибра
15 см.

Нагара са: 2 кратка топа
калибра 26 см. 5 кратких то-
пова калибра 24 см. и 2 крат-
ких топова калибра 15 см.

Абидос-тепе („Абидосов
врх“) са 2 кратка топа калибра
15 см.

Дарданус (Историјско име)
— Нова батерија са: 2 ду-
гачка бразометна топа калибра
15 см.

Д. Акција Савезника састоји
се из постепеног заузимања
пролаза уништавајући редом
батерије поређане на обе ма-
стране пра-ла-за.

Али упоредно са овом ак-
ци

који ће умети да оцени да тови да своју крв проспу, да ли опанци, које они буду њема своје животе жртвују на по- продали из своје фабрике, од- говарају и квантитативно и квалитетивно.

Кожа која је употребљена за ове сад чувене опанке по- што није могла да буде у штави прописно време — јер би иначе трговина пропала — морала је вештачки да се суши да би добила и потребну дебљину и боју коју кожа до- бива кад у штављењу проведе онолико колико се то обично чини. Тако је она добила по- требну дебљину и боју, али се у исто време и скруши. Средина ове коже, која је представљала дебљину коже није била из оних састојака, из којих је кожа кад буде о- дређено време у штаву: она је образовала извесну пти- јасту масу.

Кад рецимо неко обуче та- кав опанак, осетиће ово: ако је време суво, и учини десет, не више него десет корака, опанци пуцају као стакло; горња и доња страна овдје се и леже на оној птијастијој средини. Ако је време влажно, онда се она птијастија средина овлахи, развије се, и од дебеле коже, остане само горња и доња кожа, које нису за ношење, и које ће пре до- нети болест, него што се даље могу носити!

Са једне стране саопштено нам је да је један румунски фабрикант ипак саопштио ли- фератима да не може да им лиферије опанке савесно, јер је време кратко, а они су од- говорили: „Радите ви како знаете, смо дајте број опа- нака који нам треба. Оставите ми ћемо све то предати! То неће носити српска влада, него војник, — сељак, а шта он зна!“ И фабрикант се покорио и израдио рђаве опанке.

Ми би могли сад да наве- демо у овом нашем другом чланку: какву су казну извук- ли велеснске пафаране по време овога европског рата у Немачкој, Аустрија и Угар- ској; могли би да покажемо како се и где казне они, који савесно врше злочине према о- нима који се боре да сачувају и имања и тих који су спре- мају смрт. Нећemo овде, јер прво хоћemo да покажемо ко су ови зликовци; шта су по- чинили, па тек онда да вкажемо шта са њима треба ура- дити.

КРОЗ ШИБУ

— Из писма једног рањеног хе- воја. —

Никада се нисам по- тујио. Са песном на узана гледао сам смрт у очи и на „Црном Камену“, као и у „Краљевој Гори“ (Босна). Са пуним срцем ушао сам у ред оних, који су сваког часа го-

ФЕЉТОН

Мил. К. Николић-Расински:

Човек што се плаши

— Из ратних дана —

Ако немате шта против, до- гађај је истинит. А кад кажем човек, молим, да ме погрешно разумете. Позвани су сви и отишли. А тај човек стоји, бути, и не чека, ништа не чека. Гутоа је као да се ништа не дешава. Легао је у постели, платио лекаре, и на- правио се — као ствар. Три месеца како је рат трајао. Каква је то болест од које он, човек, лежи? То на лекар не зна. Или можда зна се:

— То је господин страх!

Страх га је: да олово и че- лик не зазвијди, и не усмрти га. По целе ноћи траја се. Слава: као да фијуче граната, и то право на њега: он, човек беки и склања се, али не може... Граната пучије, он, човек тргије се и узвиже:

„Јаох, уби ме!“ — и после дуго дрхти.

Седи тако, и по целог дана мисли, наравно, опет као чо- век: шта ће да ради ако га ухвате, па баш мора да иде тамо — где пукћу митраље- зи, фијучу куршуј и јекте гранате. Шта ће да ради? Не може да да себи одговора, или не сме. Ко то зна...

И друга му се мисао паја: „О, докле ће тај рат?!“ Да хоће да се сврши пре него се деси катастрофа и њега у- хвате и отерају... зна се где.

— Господе Боже, спаси ме, или ћу подудети! — узвијује и тресе се као на електрич- ној машини. Иначе, није тако справу, коју кад метне на себе, и заврне јој шраф (као пергетум mobile), никаква сила не може да га убије (Авај, само да ова реч „уби- је“ није увучена у речник, он би тако мирно живео, па ко зна, да ли ли и ратова бало!) Пада у философску екстазу попут Бекона, али није могао да измиши, и тада уз два дена с

и дође му у глави: да се одмех претвори у Американца или Аустријанца, јер они сигурно неће ратовати. Ила, да се претвори у муху, па чим га госпођа Команда по- тражи, а он да некуд одлети...

И закључи као човек: „О ала су срећне мухе!“ Ил му покушао, па не помаже. Осим гупне у глави: зашто управо да погине? И подешава као чврт, да би радо можда на то пристао: али, кад погине, да може неким чудом опет да оживи? Тако би пристао. Ако опет не би?

Кријући се тако (да ли као човек, не знам!) дође на ратну фантазiju, да измиши неку справу, коју кад метне на себе, и заврне јој шраф (као пергетум mobile), никаква сила не може да га убије

(Авај, само да ова реч „уби- је“ није увучена у речник, он би тако мирно живео, па ко зна, да ли ли и ратова бало!) Пада у философску екстазу попут Бекона, али није могао да измиши, и тада уз два дена с

и питају га: „Шта тај је?“ — Ништа, сетио сам се мог покојног деде, пм ми жао! — вади „шнуптикли“ и маже очи.

Шта ће човек да ради? — стао па се пита, а и сви се често тако питамо, у својим ратним доба. Све „медијаменте“ ала су срећне мухе! Ил му покушао, па не помаже. Осим гупне у глави: зашто управо да погине? И подешава као чврт, да би радо можда на то пристао: али, кад погине, да може неким чудом опет да оживи? Тако би пристао. Ако опет не би?

Али тајне као тајне — пре аре човека, а некомли- љега! — Отпочеше да лете доставе Команди (то је у по- следње доба чак и женама по- стала навик због непримље- љава, а многим људима са положаја) (а овај наре-

дан један бугарин капетан

(који је сада у нашој војсци) и зато је члан комисије) у- виде у чему је ствар, насле- ши се по обичају и рече:

— Не, то је од — страк! — и сва се чутиво насељаје. Јер, овај бугарин капетан тако говораше, као да је чи- тао духовите брошуре Стој. М. Протића, која сада прима Савве (за прошлост!) у Са- вету.

Као кад г. Љуба Јовановић почне Историју, ја настављам хумореску речима: а сад настаје нова фаза! Заборавих речи: у хуморески јунак при- че зове се: човек! Сад се разумимо, што га не зовем пра- вим именом. Елем, (које што наставља Лорд Бајрон у Дон- Жуану) човек буде одређен за писара Команде у В. или већи реди, у Ваљеву. (Кад човек не именујем, онда нема опасности због места!)

Јест, (а, „вију во-“ како ће његови!) да вде — са- су зивулу... веома од- сме с

Радош

Један пријатељ из Јагодине пише нам:

— До пре извесног вре- мена једна сиротица, оптере- ћена са шесторо деце држала је менажу у близини станице тако хранила себе, децу, а понешто слала и мужу, који се налази на војној дужности

Но пре две недеље један господин — чиновник, добеглица, не војник ускратио јој ово: наиме отворао је кујну, преко од њене менаже па како је рођак једном господину из станице, то чиновници долазе код њега. (зли језаци говоре како он на некакав волшебни начин долази до меса, док ова сиротица не може да добије.)

Како би било да нападнеш мала поведу рачуна о господину — атчији — државном чиновнику.

Пад Пшемисла

ПУКОВНИК И. К. ТЕЛЕШОВ,
командант артиљериске бригаде
око Пшемисла

Тодор Ђорђевић.
капар.

Васкрс

Дуго је суза наше браће и иле, Уморне груди и срце нам пекла. Очајно душе свој бол су нам

и разбијала ваше блатне груди... Погледи наши срца су вам пекла. Бојали сте се, песма што је текла

Да вам покорно робље не пробуди

И ви сте најзад хтели нашу кре! Стали сте гордо ногом нам на груди,

Које је дуго наједно ко црв. Које је дуга боља сиротињске груди

Бол браће наше... И потече крв...

Ал не крв плава не крв мека не! Батрена као муња шину крв!

И бичевима огња из ране Које су дуго крлиje маше груди,

Коју је суза браће као црв

Јела, у небо шибала је крв!

И небо плану!!! И као да ветар

Давнина крену белих дана ред,

Учмалих давно, са равнице и брда

Подигао се повијени људи,

Мирни к'о сенке, кад кроз сутон

блед

Пројаха старац велики и сед...

Паде им суза као камен тврда

И са њом узвик: Живео цар

Петар.

Пролеће, које већ осећамо са свим његовим свежим да- хом и младошћу, пролеће пуно нада, љубави и пуно снаге; свега оног што доноси са својим симболима, донело нам је и извесна предсвећања о да- љој ратној акцији Сила Тројног Споразума.

Сви ми осећамо да ће не- што бити; да ће ово што је одузимала зима, дати ведро и љуко пролеће. Шта? Колико... То су питања која треп- те на нашим уснама.

Ми смо сматрали да о томе треба чути машљење господина Аранђеловића и, ма- смога умолили да нам га са- општи.

Он нам је свој одговор овако отпочео:

— „Мислим да ће од 25 марта по старом календару отпочети много живља акција наших савезника на свима фронтовима. Прво ће Руси скрхати Аустријанце и брзо се спустити у мађарску раз- вију. За тим ће доћи на ред Немачка, која не бити потиснута на своју територију, где ће се очајно бранити и држа- ти дуже време. После ће настати њена трагедија, која по свему нећеличити на траге- дију народа о којима нам и- сторија говори у својој про- шlosti.“

Хоће ли пад Дарданела бити од утицаја на балканске неутралне државе. Верујете ли Ви, Господине Аранђеловићу, да ће оне и после тога успе- ха Сила Тројног Споразума, остати потврно неутралне, или ће ући у акцију?

— „И Грчка и Бугарска и Румунија услед јаког утицаја германских држава на њихове управљајуће кругове, ће ући у акцију тек кад паду Дарданела. Ово не толико због тога, што би ове државе сумњале у пад Турске, и што би се бојале ратног ризика. Све оне знају да ће Савезници свавладати Трдних европских држава чи- ни очајне напоре у овим ба- лканским државама, да не јују у акцију против Турске бар дотле, докле је Споразум Са- ле, Енглеска, Француска и Русија, и без помоћи балкан- ских држава не сруше. У овим својим напорима код ба- лканских држава Немачка и Аустрија успеле су. То ће истина мало успорити пад Дар- данела, али ће, вероватно, до- нети штете и Румунији и Грч- који и Бугарској Јер париски Тан“ већ је писао ту пре кратка времена, да ове државе хоће да жиљују где нису сејале.“

— Који је по вашем миш- љењу највећи грчки државник?

— „Моје је мишљење, Го- сподине Росићу, да је Вени- зелос, бавши председник грч- ке владе, највећи државник данашње Грчке. Ова ће зем

ља дубоко жалити, кад се буде Европски рат свршио, што у овим значајним трену- цима он није има влади.“

Војислав М. Росић.

Свете жртве
† Јуба З. Недељковић
резервни капетан II класе — учитељ

О горди Рудниче, много си- ти у твојим недрима очувао и однегово јунака. Ти од старине беше гнездо сокол- овова, у твојим се старачким дрдума прво разб

Адвокати у државној служби

Како сам раније чуо, Влада је на једној седници решила да прими повећи број адвоката у службу, те да им омогују даљу егзистенцију као живот до ликвидације рата, пошто веле немају сада клијената од којих би могла живети. Мени је лично овеј поступак Краљ Српске Владе изненадио у кога ја простирам мого веровати, или како сада сваког дана читам у новинама укаве којим се адвокати постављају у разне државне службе, а чујем да их има и монополских контролера, па чак и преписача у појединим надештвима; онда је сваком јасна ствар па и мени зашто се давас примају у службу.

Они се дакле не примају у службу зато, што потреба и интереси службе државне то захтевају, и што ће они као државни чиновници бити од користи како сада у рату тако и после рата, него се примају зато да могу пити веће кригље — бар већина, част изузетица — већина, чест изузетица — већина по свршеном рату опет бацати државну службу под ноге и продужити свој ранији посао. Его шта чини наша Влада данас у овим критичним данима које данас прежињају наш народ. Она не чује или неће да чује ни да види патње толико хиљада раденичког и сељачког стаљека; она неће сама себе да упита како живи овај народ, како они у рову, а како њихови на дому.

Па зар баш мора све тегобе да се свале на грабачу раденицу и сељаку? Зашто један део тих тешкоћа не прими на себе и господе која иначе седи у лепим и топлим канцеларијама по разним станицама у позадини? Зар сини не могу да одвоје по мање од сне готовине што су је радије оставили за трошак него то мора да им се плати.

М.

Erischer Svein. (Кујо енглеска, свиња ирска.)⁴

Фред О' Конор стрпљиво је све то подносно. Једне ноћи навале савезничке трупе енглеско-белигијске, заузму неколико ровова, много заробе, а тај баварски батаљон преполове, а и ослободе српомашног Фреда. Ослобођен поће одмах, да види, који су од тог батаљона остали у животу, који су заробљени. Међу првима опази свога инквизитора, дебелог и високог баварског жандарма.

"Give one that scoundrel he beous fo me! (Овамо с њиме, он мени припада)" — почвиче из свега гласа Фред и не чекајући одговор зграби горостасног Бавараца за шију добацујући му: "Нов сите на јоу — (Сад си наш)"

Баварац мислећи, да му је куничко последњи час плајтивим гласом мольаше:

Gnade, Kamarad (Милост друже), а Ирац му оговара: „Не бој се, неће те убити. Ми нисмо варвари. Молим те само једно, да одиграш сајном партији бокса!"

Баварац мишљаше, да Ирац не зна, пристане непрестано говорећи: Gnade! Gnade!

Жандарм и О' Конор скучоше капут и засукаше рукаве, Енглези се сакупише да виде тај призор.

Партија бокса почне, Ирац беше боксер првог реда. У тили час нађе се Баварац на земљи сав огрезао у крви.

"Сада иди" — рече Ирац, „Сада си научио, како је нападати оне који не могу, да се бране." — Окрене се својим друговима и рече: Дајте ми да једем, пријатељи! Гладан сам као курјак.

Ајд да се лупамо

БАЂУШКА
Лупа ми се!
Е па шта је?
Ал у Франца
Мућак — јаје.
Е мој Фрањо
Што се смукаш
Зар под старост
Да с' потуцаш
Јел' ти само
Виљем даје
И то ти је
Добро јаје.

Словенским Јудама

БУГАРИМА

Казали сте: „Ми Словени ишмо" Кад грамљивост обузе ваздуху Те подлачица на нас нападоце — И то чусмо већ некол'ко пута.

И од века па све до данасе, Ми видимо од вас само ове: Да у дивљем бесу и безуму Настављате дело Кајново..

Сад видимо да Словени ните, Јер вас нема у редове боје, Већ устима гадним и брљивим, Бацате нам клевете безброе.

И у дивљем нестриљењу, газда, Час чекате да будемо робе, Па с' осмехом да баците гудву, На јуначко Србиново гробе...

Надајте се, подле, никсе дше! С том ће надом раке да вас крију; Чекајете на то дуго, вечно К'о Јудеџи новога Месију!

*
Прените се у последњем чсу! Ко се каје, опроштења има Прените се време брзо јур, И све гази јурећи на крилиа!

Видите ли да је нова Ера, Одпочела народима свима? И смрт прети, к'о прегао није Да га више у свету не има

Човек један поклизнути моке, И с правог се пута отуђит, Али народ, један народ це, Сме ли тако, сме ли заблудити?

Не чекајте на милост туђинску, С нама напред и будите смели! Милостину, слепци добијају И она се пред црквом још дели!

Војниште Вл. Г. Даскаловић

Сан будубност

Бало је једне ноћи. Легао сам и заспао као мртво тело. Пред моје очи почеше се вртети и излазати сваковрсни призори, мноштво слика и прилика. Прави хаос. Изве нада, као чаробним штапићем однето, престаде цео овај хаос: „мутан и неразумљив" и видех, а било је далеко, да леко од ових земаља, долине и брда препуне зеленилом, и спрессацане бистрим поточићима, о чијој се немирној површини одвијају вланаћи зраки залазнег сунца. Из шумарка допирају је заносна музика веселих и безбрежних птичица. Видел се се мале, али чисто беле окрене кућице. Путова је било безброяли су сви водили у једну велiku и дивну варош, из које је допирају побожни звук црквеног звона. Све је било дивно, величанствено и заносно.

Путови су били прекриљени рањеницима, храбрим ратницима почињела лица од бараута и дима. Бели завоји тако су речито гворили о томе, од када они иду. Њихова тела и лица била су суха као грана, а њихови покрети тешки и мучни. Долазили су од негде са источне и северне стране краљевских граница и веће израз очију и песма која се вила са њихових бледих усана и изнурених груди мешила се са умилном песмом веселог славуја. Били су радосни. По улицама скучиле се масе смета. Чекају своје по сле толиких мука не рећа.

Чете су ступале једна за другом. Нико није говорио, али њихове очи, њихови отуџици срца јако су говорили. Свуда је владала свечаност тишина. Само је дрвена калдрма одјекивала под тешким ударцима потковане цокуле.

Чете су се ређале једні за једнама поворка коњаника. Писахуше трубе, загрмеше добоши и пред повртом и — о боже — залепраша се тројбојка!

Сви занемише још више, а из ока њима капају суза ваздухом, која је једна другу стизала и правила читав поток.

Затим, опет прођоше пешаци, па опет коњаници, а за њима као круна свега: артиљерија.

Из тих опремних маса у

морених ратника најзад извиђаје дванаест дивова на вратним коњима. Били су одељени у најсврчанијем оделу и сваки је иссио преко рачена тројбојку. Куцаје срца поста

де још јаче и све се очи у преше на ову дванаесторицу

— Браћа, прозбориши они у

исти глас, Браћа, наша. Дошли смо да вам јавимо радошну вест: непријатељ је потушен, побеђен и на врховима

својих оштрих бајонета и сабља даровали смо нашој побољешеној браћи тако жељену слободу. Наси челичи, „французи" огласили су је широм целог Српства, Браћо! тешка

и дуга била је наша борба и наша патња. Али хвала Све вишијем потучена је и скршена је мој нашег непријатеља, и наша браћа, она браћа, која вековима пиштаху под снажним ударима угњетачког бича упираху своје по

гледе овамо код нас, данас слободна! Ми смо им дали слободу, свету слободу, милу слободу!

Умукнуше ово дванаесторо

и тројбјеке се весело и све-

чано залепрашају, као да су

и оне уживале у слободи. По-

ток суза измешао се са ве-

селом песмом почињелих рат-

ника. Јекнуше убојне трубе,

залупаше убојни добоши, за-

брлуше авсна са црквама.

Грунуше топови, врснуше

пушке завршташе убојни

ждрали. Све је иливало у ве-

сељу а одјек губио се преко

зелених брада и цветних до-

лина, преко бистрих, мирних

и валовитих вода, преко си-

њег мора. Кроз васељену њи-

хала се победоносно песма по-

беде, песма среће једног пе-

лог народа. Тробојке су се

депршала на све стране а не-

беским висионама летела је

девица заогнута белом коп-

релом, крила су јој била бела

као невиност овог народа а

у њезиним рукама носила је

ките ружа и венце маслинове

и баща их по нашој доно-

вини. Видех, тамо с друге

стране високе класуре дубоки

понор а у њему се немоћно

копрџа огромни црни орао.

— Пробудих се. Очи су ми

биле влажне а срце ми је уз-

ђено куцало. Видех, тамо с је-

сан. Са усана ми се оте: О

лажни сну, благословен буде!

Д. —

М. М. Николић:

Падоше жртве многе

Месец је зашо био, звездана беше ноћ, Грмљава страшна јекну — то беше српски топ, Који и овде, сада, развија своју моћ, Јер после сваког пучња као

споном спон —

Падоше жртве многе.

Престаде топ да рди, сијну бајонет љут Громко се чује „ура", јуриша војска сва,

Да бајонетом својим Слободи

крији пут...

Дак је штреши челик сене и махне

једном, два —

Падоше жртве многе

Сврши се борба сила и сад је мирно све;

Сад Србин није више потчињен

— није гроб.

Л' је јако јако једне, а ено тамо две —

Свака је стопа земље по један